

**סוכה כח. (שורה 2) עד כח: (משנה)**

**ביאורים**

"וששאלתם מה היא שיחת דקלים: אמרו כי יום שאין בו נשיבת הרוח וכשאתה פורס סדין אינה מתנענעת והיודע עומד בין שני דקלים שהם קרובים זה לזה ורואה איך ינועו חריותיהם זה לזה, יש להן בו סימנין שמכירים בהם כמה דברים. ואמרו כי מר אברהם קבאסי גאון זצ"ל (שהיה בשנת אלף ק"מ לטטרות) היה מכיר בשיחת דקלים והיה מודיע פליאות גדולות שמכירין בהם האמת בני אדם". (אוצר הגאונים)

**80 תלמידים היו לו להלל:**

- 30 ראויים שתשרה עליהם שכינה (כמשה).
- 30 ראויים שתעמוד להם חמה כיהושע.
- 20 בינונים.
- גדול שבכולן - יונתן בן עוזיאל.
- קטן שבכולן - רבן יוחנן בן זכאי.

בשעה שיושב ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו מיד נשרף.

רבן יוחנן לא הניח מקרא ומשנה גמרא הלכות ואגדות דקדוקי תורה ודקדוקי סופרים קלים וחמורים וגזרות שוות תקופות וגימטריאות שיחת מלאכי השרת ושיחת שדים ושיחת דקלים משלות כובסין משלות שועלים דבר גדול (=מעשה מרכבה) דבר קטן (היות דאביי ורבא).

**התנהגותו של ר' אליעזר (שנהג כרבו - רבן יוחנן בן זכאי):**

- הגיע תמיד ראשון לביהמ"ד.
- לא ישן בביהמ"ד כלל.
- יצא תמיד אחרון מביהמ"ד.
- לא שח שיחת חולין.
- לא אמר מעולם דבר שלא שמע מפי רבו.

**התנהגויות נוספות של רבן יוחנן בן זכאי:**

- לא הלך ד' אמות בלא תורה ותפילין.
- לא הרהר במבואות המטונפים.
- לא מצאו אדם יושב ודומם אלא יושב ושונה.
- הוא בעצמו פתח דלת לתלמידיו.
- לא אמר הגיע זמן לצאת מביהמ"ד חוץ מערבי פסחים ויר"כ.

**משנה**

היושב בסוכה גדולה כשרק ראשו ורובו בסוכה:  
**ב"ש: לא יצא.**  
**ב"ה: יצא.**

ע"פ ביאור הגמרא בדף ג.

סוכה שגודלה כדי ראשו ורובו:  
**ב"ש: פוסלין.**  
**ב"ה: מכשירין.**

**נשים, עבדים וקטנים שזקוקים לאמם:**  
פטורים מהסוכה.  
**שמאי:** מחמיר בקטן (ע"פ ביאור הגמרא).

**קטן שלא זקוק לאמו (הגיע לגיל חינוך):**  
חייב בסוכה

מיהו קטן שלא זקוק לאמו?  
דבי ר' ינאי: כל שנפנה ואין אמו מקנחתו. רשב"ל: כל שנעור משנתו ואינו קורא "אמא" ללא הפסקה.

**מדרבנן** (בברייתא הסמיכו זאת על הפסוק "כל האזרח בישראל ישבו בסוכות")

**מקור פטור נשים מסוכה:** הלכה למשה מסיני (הברייתא שלמדה זאת מ"האזרח" היא אסמכתא בעלמא)

**מדוע צריך הלכה למשה מסיני - הרי זו מצות עשה שהזמן גרמא?**

**אביי:** בלי ההלכה למשה - היינו מחייבים נשים מדין "תשבו כעין תדור".

**רבא:** בלי ההלכה למשה - היינו לומדים גזירה שווה מאכילת מצה (שנוהגת בנשים).

**חיוב נשים בכל מצוות לא תעשה:**  
"איש או אשה" - הוה הכתוב אשה לאיש לכל עונשין שבתורה.

**חיוב נשים בתוספת יום-הכיפורים:**  
"האזרח" לרבות את הנשים.